

Arvutimaailm 5/03

23 aastat tagasi - 29.05.2003 Autor: [AM](#)

Poliitika

Riigi infosüsteemide arengud:
muutused ja visioonid

Arvo Ott

Nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil on toimumas olulised arengud, mida kirjeldatakse lühenditega — eValitsus, eValitsemine, eTervishoid, eDemokraatia, eRiigihanked, eValimised, eMaksuamet jne. Käibeles on läinud isegi termin eMisiganes (inglise keeli eEverything) mida ühisnimetajana võiks käsitleda kui tegevusi, mis seonduvad avaliku sektori teenuste pakkumisel infotehnoloogia kasutamisega. Rahvusvahelistel konverentsidel rõhutatakse sageli arenguprotsesse, mis viivad välja sisuliste ümberkorralduste riigisektori organisatsioonis, tööprotseduurides ja funktsioonides üldisemalt. Uued võimalused on muutmas lausa demokraatia rakendamise vorme. Poliitilisel tasandil on mitmed riigid leidnud, et valitsusstruktuuridel on oluline roll infoühiskonna arendamisel, et infotehnoloogia laialdane kasutamine annab võimalusi rahvusvahelisel tasandil olla konkurentsivõimeline ja edukas.

Haridus

Õppetöö arvutiseerimine
kulgeb oodatust vaevalisemalt

Asso Puidet

Sadu miljoneid kroone neelanud programm Tiigrihüpe Pluss, mis peaks aastaks 2005 muutma arvutid koolitundides sama enesestmõistetavaks, kui kunagi olid kriit ja tahvel, on takerdunud riigiametnike taha.

e-õpe — siin ja praegu

Britta Hansmann

Kaugkoolitus ja virtuaalõpe on kiiresti arenevad valdkonnad. Kaugele on Eestis neis valdkondades jõutud ja kuhu ollakse teel?

Koolides on arvuti kohta 27 õpilast

Tõnu Vare

Tallinnas tahetakse 2003. aasta sügiseks jõuda olukorrani, mil arvuti kohta on koolides vaid 16 õpilast. See oleks tõeline euroopalik tiigrihüpe, kui see korda läheks.

Infosüsteemide analüütik —

see on õpitav!

Kalle Tammemäe

Klassikaline ettekujutus arvutispetsist jääb kahte äärmusesse — see on kas keegi, kes kuvari ees keskendunult ja omaette pomisedes koodi väänab või keegi, kes sobrab alatasa korpustes või juhtmekappides, nii et ainult saba välja paistab.

Esimene on ilmselt programmeerija või siis kaasaegsemalt öeldes tarkvara-arendaja ning teine süsteemiadministraator. Tegelikult on need kaks duaalsed rollid, millega sageli saab hakkama üks ja sama spetsialist, eriti väikefirmades.

Ettevõtlusalane täiendkoolitus

Merike Kaseorg, Ain Sakk

Uueks ühiskonna trendiks on elukestev õppimine ning täiskasvanute koolitamist võib pidada üheks Eesti arengu võtmeküsimuseks. Ajal, mil senised töökohad kaovad ja tekivad uued, on eriti tähtis töötajate lisakoolitus ja ümberõpe, et suurendada nende konkurentsivõimet ning lihtsustada uute töökohtade leidmist.

Turg

Turusituatsioon on soodne

Tõnu Vare

Lähikuudel nõudlus infotehnoloogiasektoris mõnevõrra suureneb ning turusituatsioon on hooaja kohta soodne. Sellise küllaltki meeldiva hinnangu andsid IT sektori arengusuundadele selle valdkonna 40 firma juhtivtöötajad, kes aitasid koostada Eesti Konjunkturiinstituudi järjekordset (2003. aasta esimese kolme kuu ja teise kvartali kohta) infotehnoloogiabaromeetrit.

Õigus

Nuhkimise võlu ja valu

Eneken Tikk

Käivitunud keskjalitussüsteem on põhjustanud tuntavat ärevust — ühe riikliku kohustuse võrra rikkamad teenusepakkujad kaebavad põhjendamatu kulutuste üle ning umbusklikud kasutajad muretsevad väheneva privaatsuse pärast.

Turvalisus

Testime tulemüüre

Viktor Potapov

Samaaegselt Interneti kiire arenguga on märgatavalt tõusnud informatsiooni vargusega seotud kuritegude arv. Hiljutised ajalehepealkirjad raha kadumisest firmade arvetelt tuletavad meelde, et infot tuleb hoida ohutus kohas, täpselt nagu rahagi. Niisuguseks kohaks võib olla ka arvuti, kuid ainult siis, kui see on sobivalt

kaitstud.

Kõige lihtsam ja efektiivsem kaitseabinõu on tulemüür. Võrdleme mitut populaarsemat tulemüüri ning anname mõned soovitusel, kuidas valida sobivaimat.

Ajalugu

Arvutiviiruste ajalugu —
„muinasajast“ tänapäevani, 10

Visioon

Järelvalvekultuur, 1

Raivo Kelomees

Alljärgnevalt teen lühikese pilguheidu jälgimistehnoloogia ja -aruteludega seotule. Huvipakkuv on ka inimliku ekshibitsionismi ja vuajerismi valdkonda puudutav ning loomingulise inimese problemaatika.

Tehnoloogiad, millela ei ole tulevikku

Jaan Vare

Tuleviku ennustamine on tänamatu töö ka siis, kui juhuslikult mõni väidetest täppi läheb. Lihtsam on öelda, mida on vaja positiivse arengu ja parema tuleviku saavutamiseks.

Internet

Virtuaalsus, digitaalsus ja
ressursid

Meelis Kaldalu

Planeet, millel elame, on piiratud ressursidega süsteem. Ökoloogilist maailmavaadet näitlikustab ilmekalt võrdlus astronautide ja kauboide vahel. Astronautid on teatavasti ideaalsed säästjad, ümbertöötledjad, prügimajandajad ja atmosfääri hoidjad. Seevastu kauboide ellujäämismudel sõltub mitte keskkonna hoidmisest, vaid tema ürgse vastupanu murdmisest. Paljude kartlike seas on levimas hirm, et inimkonna käitumine sarnaneb kosmoselaeva sattunud kauboide omaga.

[Õppimisvõimelised intellektid kaovad Internetist](#)

Aarne Ruben

Riistvara

Cool!

Roland Kender

Ostad uue arvuti. Mitte kõige odavam, vaid korraliku multimeedia-masina tuntud

Eesti arvutifirmast. Sa lülitad selle tööle... ja ventilaatorid võtavad ebameeldiva mühinaga tuurid üles.

Ventilaatorid

Roland Kender

Jahuteid tutvustavas kirjutises rääkisin mõnest, millega ventilaatorit kaasa ei panda. Lugejal, kelles tärkas soov endale näiteks Swiftech soetada, on tekkinud võib-olla küsimus, millist ventilaatorit sellise hirmkalli radiaatoriga kasutada.

Pearoog: pasta

Roland Kender

Hea jahutusega süsteemi jaoks ei piisa üksnes kvaliteetse radiaatori nagu Swiftech või Alpha soetamisest. Parima tulemuse saavutab, kui samast klassist on termopasta, ventilaator ja korpus ekstra ventilaatoritega. Ärge unustage, et ka kõvaketas armastab enda ümber liikuvat õhku, eriti IBM Deskstar seeria 7200 p/min seadmed.

Korpus ja toiteplokk

Roland Kender

Nii. Juttu on olnud päris paljust jahutusega seonduvast. Aga kas teil on ilusaid ventilaatoreid ka kuhugi paigutada? Just, odavaim Codegeni „juust“ pole korraliku süsteemi ehitamiseks just parim baas. Korralikud komponendid nõuavad korralikku ja seega paraku kulukat korpust.

Rakendustarkvara

Majandustarkvara

Microsoft Business Solutionsilt

Fred Viidul

VISUAL CRM —

kliendisuhete haldus

tootmisettevõttes

Margus Tammeraja

Jätkan kliendisuhete halduse tarkvara (Customer Relationship Management, edaspidi CRM-tarkvara) ühe huvitava lahenduse tutvustusega. Nimelt kui SalesLogix ja Microsoft Customer Relationship Management on mõeldud laiale tarbijaskonnale, siis käesolevas artiklis vaadeldav CRM-tarkvara on suunatud kitsalt tootmisega tegelevatele ettevõtetele.

Tarkvara testimine ja
süsteemide monitooring

Tarmo Sildeberg

Me ei pööra tähelepanu igapäevaelu lihtsustavatele infotehnoloogilistele lahendustele, kuid seda ainult senikaua, kuni ilmnevad vead ja süsteemide töö tulemus on mitterahuldav. Näiteks soovime võtta raha-automaadist sularaha ja oleme ebameeldivalt üllatunud, kui seda pole võimalik teha. Või saadame e-kirja ning saame teate, et seda ei toimetatud kohale.

Varia

Korduma Kippuvad Küsimused

GPS-ide kohta, 2

Enn Veenpere

Mängud

Uudised

Lauri Jürisoo

E3 eel koguneb enam või vähem kuuma informatsiooni nii paksult, et seekordne uudisenurk sõlmiti kokku juba mai alguses. Mis tuli hiljem, sellest järgmisel korral.

CSI: Crime Scene Investigation

Kaimar Palts

Ma läbin kuus oma vabast ajast keskmiselt kaks-kolm aja- ja raharöövlit. Tavaliselt saan käe kiitvalt püsti ajada kord kvartalis, ülejäänud juhtudel pean aga kuvari poole sisistama: oli tõeliselt ebameeldiv elamus Teiega aega veeta.

TOCA: Race Driver

Tarmo Toomepuu

Võidusõit, millel on ka läbiv lugu? Tundub uskumatu ja samas ülitore. Olen ju isegi mõelnud, missugune võiks olla stooriga kihutamine, kuid varem pole midagi sellist inglisekeelsel turul nähtud. Jaapanlased seevastu said kunagi PlayStationil proovida ralli-RPG suunitlusega Racing Lagooni.

Rayman 3: Hoodlum Havoc

Andris Feldmanis

Platvormer tähendab kõvasti üldistades mängu, kus joostakse ja hüpatakse ühelt platvormilt teisele — palju kaashaaravam kui selle kirjelduse järgi tundub. Peab paika vähemalt Rayman 3 puhul!

Bloodrayne

Lauri Jürisoo

Rayne on vampiirist isa ja inimesest ema tütar, omandades seeläbi mõlema tugevused. Tema oskused paneb proovile salaühing, kelle heaks ta töötab, et kahtlase välimusega paikades vähem pahu poisse luusiks. Et siis: Resident Evil, kus kolle vastu hammustatakse.

Breath of Fire IV

Lauri Jürisoo

Maailm on tulvil saladusi ja igaveseks lahenduseta jäävaid küsimusi. Kas 2Pac on tegelikult surnud, ja kui on, kust pagan temast nii palju kasutamata stuudiomaterjali alles jäi? Kas USA ründas Iraaki üleilmse demokraatia huvides või selleks, et naftaturg dollaripõhiseks jääks? Miks mulle iial midagi tähtsat meelde ei jää? Jne.

Esmapilgu eri

Lauri Jürisoo

E3-eelne kuumade uudiste üleküllus ei jäta muud võimalust kui mõnele tiitlile eraldi leheruumi kulutada. Sa ju ei tahaks neist alles jaanipäeva paiku lugeda.

Juhtkiri

Nooruse vägi

Lauri Jürisoo

Õeldakse, et magavale kassile hiir suhu ei jookse — see tähendab üldjoontes, et Arvutimaailma järjekordse fookuse koostamiseks tuleb miskit tarka kirja panna või vähemalt autoreid väsimatult tagant utsitada.

- [AM arhiiv](#)